17

іпэ Уауесһі

64:02-82:74 sisənə∂

47

- חַלַיו שַבַע שַלִים וַאַרְבַּעִים וּמַאַת שַנָה:
- וְיָחָי יִמֶלֶב בְּאָרֶץ מִצְרַיִם שַׁבְע עֶשֶׁרָה שִׁנָה וִיְהִי יְמֵי־יַעֲקֹב שׁנָני 128 Jacob lived seventeen years in the land of Egypt, so that the span of Jacob's life came to one hundred and forty-seven years.
- 29 And when the time approached for Israel to die, he נְיַקְרָאַן לְמוּלֹחְ נְיְאַמֶּךְ לֵבְנֵי לִיוֹסףְ נָיֹאמֵךְ לוֹ מַצָאתִי חַן בַּעִינִידָ שִׁים־נָא יָדַךָ תַחַת יִבַכִי וִעשִית עמַדִי חַסֵד וַאֲמֵת אַל־נָא תַקבּרָנִי בִּמִצְרַיִם:
 - summoned his son Joseph and said to him, "Do me this favor, place your hand under my thigh as a pledge of your steadfast loyalty: please do not bury me in Egypt.
- יושלר, ממצלים וקברתני בקברתם וישלר 30 When I lie down with my ancestors, (ancestors Heb. אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה כִדְבַּרֶךָ:
 - 'avoth; trad. "fathers." See the Dictionary under "predecessors.") take me up from Egypt and bury me in their burial-place." He replied, "I will do as you have spoken."
- בולירָאש המְטָה: זישׁרָאַל על־רָאש המְטָה: 31 And he said, "Swear to me." And he swore to him.
 - Then Israel bowed at the head of the bed.

48

- 1 ויַהִי אַחֵרֵי הַהַבַּרֵים הָאַלֵּה וַיִּאמֵר לִיוֹסֵף הְנָה אָבִידָ חלָה וַיִּקְּח אַת־שֹנֵי בַנִיוֹ עמוֹ אַת־מנַשֵּה וִאַת־אַפַּרִיִם:
 - Some time afterward, Joseph was told, "Your father is ill." So he took with him his two sons, Manasseh and Ephraim.
 - וַיַשֵׂב עַל־הַמְטַה:
- עליך וַיִּתְחוֵגַל יִשׂרְאֵל When Jacob was told, "Your son Joseph has come to see you," Israel summoned his strength and sat up
- ויָאמֶר יַעַקֹבֹ אֶל־יוֹלַף אָל שַׂדַי נִרְאָה־אַלָּי בַּלְוּז בִּאֶרֶץ כַנָען 3
- And Jacob said to Joseph, "El Shaddai, who appeared to me at Luz in the land of Canaan, blessed me-
- 4 וַיָּאמֶר אַלַי הִנְנִי מַפְּרָךָ וְהִרְבִּיתֹךָ וּנְתַתִידָ לִקְהָל עָמַים וַנְּתַתִי אֶת־הָאָרֶץ הַזָּאת לְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲחַזָּת עוֹלְם:
- and said to me, 'I will make you fertile and numerous, making of you a community of peoples; and I will assign this land to your offspring to come for an everlasting possession.'
 - ז ועתה שני־בַנִּיךָ הַנּוּלְרִים לְךָ בַּאֲרֵץ מִצְרַיִם עד־בּאֵי אַלֵיךָ 5 מַצְרַיָמָה לִי־הֶם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֶן וְשִּׁמְעוֹן יְהְיוּ־לִי:
- Now, your two sons, who were born to you in the land of Egypt before I came to you in Egypt, shall be mine; Ephraim and Manasseh shall be mine no less than Reuben and Simeon.
- ומולַדתָךָ אַשֵּׁר־הוֹלָדתָ אַחֵבִיהֵם לָךַ יִהְיָוֹ עָל שַׁם אַחַיהֵם יִקּרְאוֹ 6 בַּנַחֵלָתַם:
- But progeny born to you after them shall be yours; they shall be recorded instead (instead Lit. "under the name.") of their brothers in their inheritance.

- on the road to Ephrath"—now Bethlehem. distance short of Ephrath; and I buried her there journeying in the land of Canaan, when still some Paddan, Rachel died, to my sorrow, while I was
- אוריבְנֶי יוֹמָךְ וַיִּאמֶר מִי־אֵלֶה: 8 Noticing Joseph's sons, Israel asked, "Who are
- me," he said, "that I may bless them." whom God has given me here." "Bring them up to anos ym sone, "They are my sons," (אָלהִים בַּוֶּה feather, "They are my sons, "They are my sons,
- kissed them and embraced them. see. So [Joseph] brought them close to him, and he
- children as well." see you again, and here God has let me see your
- low with his face to the ground. האסיס bir אַרְקָי יוּ יַבְּקָיי וּיִקְשָׁיי וּבַּ אַרָבָ יוּרָשָׁיי וּבַאַ אַרָבָ אַרָבָי וּבַיְרָבָיי וּיִשְרָהָוּ יַלְאַפִיי יִישְׁיָּ
- left hand—to Israel's right—and brought them close right hand—to Israel's left—and Manasseh with his
- his hands—although Manasseh was the first-born. and his left hand on Manasseh's head-thus crossing it on Ephraim's head, though he was the younger, אַר ינִשְלֵה har Israel stretched out his right hand and laid attempt אַר ינִשְלָה אָת־יִמִינוֹ וַנְשָּׁת עֶל־רָאשׁ אֶפֶרָיִם וְהָוּא הַצֶּעָיר
- who has been my shepherd from my birth to this ways my fathers Abraham and Isaac walked, The God אַרַנֹּג לְפֹנֹגוּ אָדְרַנִּי לְפָּנִאוּ אַדְרָנִי לְפָּנִאוּ אַבְּלָנִי אַבְּלָנִי אַבְּלָנִי אַבְּלָנִי אַבְלָנִי אַבְלָנִים אַמְּעָ נְשִׁי אַבְלָנִי אַבְלָנִים אַמְּיִי אַרְנָי אָבְלָנִי אַבְלָנִים אַמְּיִי אַבְלָנִי אַבְלָנִים אַמְּיִי אַבְלָנִי אַבְלָנִייִם אַמְּיִי אָבְלָנִייִם אָמְיִי אַבְלָנִייִם אָמְיִי אַבְלָנִייִם אָמְיִי אַבְלָנִייִם אָמְיִי אַבְלָנִייִם אָמְיִי אָבְלָנִייִם אָמְיִי אָבְלָנִייִם אָמְייִי אָבְלָנִייִם אָמִיי אַבְּלָנִייִם אָמִיי אַבְּלָנִייִם אָמִיי אָבְלָנִייִם אָבְּיי אָבְלָנִייִם אָבְייִים אָבְּיי אָבְילָנִיים אָמִיי אָבְיי אָבְלָנִייִם אָבְייי אָבְייִים אָבְּייי אָבְלָנִייִם אָבְייי אָבְייִים אָבְייי אָבְייִים אָבְייי אָבְיי אָבְייִים אָבְּייי אָבְייִיים אָבְיייי אָבְייי אָבָייי אָבְיייים אָבְיייי אָבְיייים אָבְיייים אָבְיייים אָבְּיייים אָבְיייים אָבָּייים אָבְיייים אָבְיייים אָבְיייים אָבְיייים אָבְיייים אָבְּייים אָבְייים אָבְּייִים אָבְייים אָבְּייִים אָבְייים אָבְּייִים אָבְייים אָבְּייִים אָבְייִים אָבְייִים אָבְייִים אָבְּייִים אָבְייים אָבְּייִים אָבְייִים אָבְייִים אָבְייִים אָבְייִים אָבְייים אָבְייים אָבְייִים אָבְייים אָבְייִים אָבְייים אָבְייִים אָבְייים אָבְיים אָבְיים אָבְייים אָבְּיים אָבְּיים אָבְיים אָבָּיים אָבָּיים אָבְיים אָבָּיים אָבָּיים אָבָּיים אָבְיים אָבְיים אָבָּיים אָבְיים אָבָּיים אָבָּים אָבָּיים אָבְיים אָבְיים אָבָּיים אָבָּיים אָבָּיים אָבְיים אָבְיים אָבָּיים אָבָּיים אָבָּיים אָבְיים אָבְיים אָבָּיים אָבּיים אָבָּיים אָבָּיים אָבָּיים אָבְייבּייים אָבָּיים אָבָּיים אָבָּיים אָבָּיים א
- Isaac, And may they be teeming multitudes upon the recalled, And the names of my fathers Abraham and harm—Bless the lads.In them may my name be
- so he took hold of his father's hand to move it from Ephraim's head to Manasseh's. right hand on Ephraim's head, he thought it wrong;
- on his head." the other is the first-born; place your right hand

- כּבְרָת-אֶבֶץ לְבָּא אֶפְּרֶתָה וָאֶלְבְּרֶה שָּׁם בְּדֶבֶרְ אֶפְּלָת הָוֹא בָּית לָחֶם: T [do this because], when I was returning from [ר נְאֲנִי | בְּבָאֵי מִפִּדָּן מַֹּינִיןְ לֶלִי רָוֹלִ בְּאֶרֶץ בָּלֶלֶן בַּלֶּלֶךְ בִּאֶרֶך
- לַוּוֹם-נְא אַלְּי נִאַבְרָכִם:
- וּגֹּתַּוֹע לְנוֹם וּגֹּעַלָּע לְנוֹם: 10. Ποω Israel's eyes were dim with age, he could not
- אַגעיים גָּם אָת־זִרְעֶּרָ: oseph, "I never expected to loseph, "I never expected to loseph, "I never expected to said to loseph, "I never
- וֹאַעַבְעוֹנַתַּשָׁבַ בַּמִּעָאַלְוַ עִיּמֵין יִשְּׁרָאַלְ וַיִּגָּשָׁ אַלְיוּ: אָר ישָׂרָיִם בְּיִמִינוֹ מִשְׂמָאֵל ישׁרָאַל Joseph took the two of them, Ephraim with his
- וֹאַע-חִּׁמִאַלְוּ מַּלְ-נִאַתְּ מִוֹמִּשְׁ חִּכֹּלְ אֵע-גַּנְגִּוּ כַּגִּ מִוֹמִשְׁ וַבַּבֹּנִנִ:
- וְיִצְּׁתְׁלֵ תְּאֶׁלְתִיםׁ תַּרְעֶּת אִתֹי מֵעּוֹדִי עָדְתִּיִם תַזָּת:
- וֹמִּם אַׁכְעֹג אַבֹענים וֹגֹּלִעַל וֹגִבֹינִ לְעָב כֹּלַעָב בֹּאַבָּג: Ile moth am bemeed me from all The Messenger who has redeemed me from all
- וּגִּעִלְעָבְׁ גַּבַּאַבְּגַוּ לְנַיַּסֹגַר אַעוֹּיַב עֹמֹּלְ נָאַתְּאַפְּבֹנִם מַלְ-נָאָתְ עֹנֹתִּיִב: אפר לבן נירא יולפר בייישית אביו Ta When Joseph saw that his father was placing his הייבוע אַריי ביינישית אָבָיו ידייבינון אַריי איביו אַרייבינון אַריבינון אַיבינון אַריבינון אַרבינון אַרבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַרבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַינון אַרבינון אַרבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון אַריבינון
- TOT (אבי קים יגיניך, על האלופי) ונאמר יוקר אָליאָבין לא־כָן אָבִי כּיי־וָה הַבָּלר שֶׁים יִגִינִרְ עָל־רֹאשִוֹי

- ונם־הוא ינדל ואולם אחיו הקטן ינדל ממנו וזרעו יהיה מלא־הגוים:
- 19 But his father objected, saying, "I know, my son, וְכָּאַקוֹ וְלָּאַמְרֹ יְדַעְתִי בְנֵיֹּ יְלֶעְתִי בְּיַהוּא יְהְיָה־לְעָתִי I know. He too shall become a people, and he too shall be great. Yet his younger brother shall be greater than he, and his offspring shall be plentiful enough for nations."
- 20 So he blessed them that day, saying, "By you shall ויברכם ביום ההוא לאמור שמר לאמר ישמראל לאמר ישמר אלהים כאפרים וכמנשה וישם את־אפרים לפני מנשה:
 - Israel invoke blessings, saying: God make you like Ephraim and Manasseh." Thus he put Ephraim before Manasseh.
- 21 וַיָּאמֵר יִשׂרָאֵל אֱל־יוֹלַף הְנָה אָנֹכִי מַת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמַלֵם וְהַשִּׁיב אַתֹּלֵם אַל־אֶרֶץ אֲבֹתִיכֶם:
- Then Israel said to Joseph, "I am about to die; but God will be with you and bring you back to the land of your ancestors.
 - בחרבי ובקשתי:
 - 22 And now, I assign to you one portion (portion Meaning of Heb. shekhem uncertain; others "mountain slope.") more than to your brothers, which I wrested from the Amorites with my sword and bow."

49

- 1 וַיִּקרָא יַעֲקֹב אֶל־בַנְיו וַיֹּאמֶר הַאָסְפוּ וְאַנְידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׂר־יִקרָא אַתכם באחרית הימים:
 - And Jacob called his sons and said, "Come together that I may tell you what is to befall you in days to come

 - ביבֶם: אַל־יִשׂרָאַל אָבִיכֶם: 2 Assemble and hearken, O sons of Jacob;Hearken to Israel your father:
 - 3 ראובן בכרי אַתָה כֹחי וְרֵאשִית אוֹנִי יֶתֶר שֹאָת וְיֶתֶר עָז:
- Reuben, you are my first-born, My might and first fruit of my vigor, Exceeding in rankAnd exceeding
 - 4 פחז כמים אל־תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי
 - Unstable as water, you shall excel no longer;For when you mounted your father's bed, You brought disgrace-my couch he mounted!

 - :שֵׁמְעָוֹן וְלֵוְיָ אָחְיִם כְּלָי חִמְס מְכֵרתֵיהְם: 5 Simeon and Levi are a pair;Their weapons are tools of lawlessness.
- בסדם אל־תבא נפשי בקהלם אל־תחד כבדי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו־שור:
- Let not my person be included in their council, Let not my being be counted in their assembly. For when angry they slay a man, (slay a man (So trad.) Or "slayed any [opposing] party"; cf. Gen. 4.23. Or, with NJPS, taking 'ish as a collective: "slay men." See next note and Dictionary under 'ish.) And when pleased they maim an ox. (maim an ox Or, with Canaanite literary usage and taking this verse as referring to the events of chapter 34: "overthrew a dignitary." Or, with NJPS, taking shor as a collective: "maimed oxen.")
- אַרוּר אַפַּם כִּי עָז וִעָבַרָתַם כִּי קשַתָה אַחַלְקם בַּיַעַקֹב וַאַפִּיצֵם :בישׂראל
- Cursed be their anger so fierce, And their wrath so relentless.I will divide them in Jacob,Scatter them in Israel.

- וֹהָעלָה הָקוֹי פָּקד אָתכָם וֹהָעלָה 24 At length, Joseph said to his brothers, "I am אֶתכֶם מוְ־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׂר נִשְׂבָּע לְאַבְרָהָם לִיִצְחָק וליעקב:
 - about to die. God will surely take notice of you and bring you up from this land to the land promised on oath to Abraham, to Isaac, and to lacob."
 - והעלתם את־עצמתי מזה:
 - 26 וַיָּמָת יוֹלַף בֶּן־מֵאָה וָעֲשֶׁר שַׂנִים וַיַּחַנְטַוּ אֹתוֹ וַיָּישֵׂם בָּאָרְוֹן
 - 25 So Joseph made the sons of Israel swear, saying, וישבע יוטף את־בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתלם "When God has taken notice of you, you shall carry up my bones from here."
 - Joseph died at the age of one hundred and ten years; and he was embalmed and placed in a coffin

sons shall bow low to you. shall be on the nape of your foes; Your father's त्रित्ते और प्रोक्त और अर्थेर अर्थेर अर्थेर अर्थेर अर्थेर अर्थेर स्थार प्रकार है रुक्त है रुक्त है रुक्त है रिक

lavi' as a breed of lion.) —who dare rouse him? for their pride. NJPS "king of beasts," taking the verse, given that it is the females who hunt referring to a different sex than 'ari earlier in lioness (So trad.) Taking Heb. lavi' as grown.He crouches, lies down like a lion,Like a

Shiloh.") And the homage of peoples be his. Meaning of Heb. uncertain; lit. "Until he comes to to him," following the Midrash; cf. Isa. 18.7. come to him Construing shiloh as shai loh "tribute tribute shall come to him (So that tribute shall ruler's staff from between his feet; So that אין Judah, Nor the The scepter shall not depart from Judah, Nor the איזקור שַבֶּל מִיהוּדָה וּמְוּקַק מִבֶּין הַנְלִי עֶד כִי־יַבָּא שִֹילֹה וְלָוֹי

in blood of grapes. choice vine;He washes his garment in wine,His robe s ot lisol s'sss siH, אָרוֹגִי בְּבֶּט בִּיֹּין לְבָשׁרֹ He tethers his ass to a vine, His ass's foal to a

teeth are whiter than milk Or "His eyes are dark than milk. (His eyes are darker than wine; / His

haven for ships, And his flank shall rest on Sidon. s əg szyote:Hara عناباخبريا: عناباخبريا: اتدام العام العام

from wine, / And his teeth are white from milk.")

burden, And became a toiling serf. was the country,He bent his shoulder to the

אליזי ארו Te Dan shall govern his people, As one of the tribes after שבקיני ישוראל?

is thrown backward. path, That bites the horse's heels So that his rider

ו הוהי O לישועקקך קניתי יהנה: 1 או לישועקקך קניתי יהנה:

at their heels. בו בְּדְ נְרָוֹדְ יְגִוּדֶנוּ וְהָוֹאַ אַנֶּי Tg Gad shall be raided by raiders, But he shall raid

royal dainties. אופוd So asher's bread shall be rich, And he shall yield עמאַשֶׂר שְׂמַנְה לַהְמָּל וְהָוֹּא יָהָן מַעֲרַנִּי־מֶלֶלן:

Vields lovely אנקרלי אַיָלָה שְלָחָה הַנֹּתְן אִמְרֵנִי שְׂפֶּר: אַנְפְרָא אַילָה שְלָחָה הַנֹּתָן אִמְרֵנִי שְׂפֶר:

י אור אַרָלַי הרלים מעלף בלני קליק קלין קליל קארנָה וכללביא מי Jndah is a lion's whelp.On prey, my son, have you

יקהת עמים:

אוtter בו הקלילי עינים היא His eyes are darker than wine; His teeth are whiter אווי הוקלב:

ולבם 'ענלים סותה:

ים און אסשבר קבלי בֶּלָן הַנִישְׁ הַבָּל הַנְישׁ הַבָּל בָּלְן הַנִישְׁבָּר הַבָּל בָּלְן הַנִישְׁבָּר הַבָּל בַּלְן הַנִישְׁבָּרוֹ הַבָּל בָּלְן הַנִישְׁבָּרוֹ הַבָּל בָּלְן הַנִישְׁבָּרוֹ הַבָּל בָּלְן הַנִישְׁבָּרוֹ הַבָּל בָּלְן הַבְּלְּבְּלְן הַבְּלְבָּלְן הַבְּלְּבְּלְן הַבְּלְבְּלְן הַבְּלְּבְּלְן

לְׁעֹסַ-עִּלֵּב:

עללו אַעוֹנָג: كل يأخيـيًا يُطرب منهذه بانهُ بن المهرية عنه العلام العلى الله المراث ا

Egyptians.") which is beyond the Jordan. (Abel-mizraim Interpreted as "the mourning of the That is why it was named Abel-mizraim, a solemn mourning on the part of the Egyptians." the mourning at Goren ha-Atad, they said, "This is

אר אות זיסז bis sons did for him as he had instructed בו וַיִּקְשִׂרְ בְּנֶיר לֶּרְ כֶּן בְּאֲשֶׂרְ צַנְם:

the field near Mamre, which Abraham had bought for a burial site from Ephron the Hittite. buried him in the cave of the field of Machpelah, אוא (Canaan, and of Canaan, and Tis Sons carried him to the land of Canaan, and

with him to bury his father. Egypt, he and his brothers and all who had gone up

wrong that we did him!" grudge against us and pays us back for all the dead, they said, "What if Joseph still bears a

death your father left this instruction:

father's [house]." And Joseph was in tears as they offense of the servants of the God of your you so harshly.' Therefore, please forgive the the offense and guilt of your brothers who treated

to be your slaves." themselves before him, and said, "We are prepared אוnuß, seviesmeht min ot tnew erehtord eiH. או נילְכוּ גִם־אֶרֶיו נִיִּפְלָּוּ לְפָנִיוּ וַנְּאַמְרֹּי הַנְּנָּוּ לֶךְ לְעֲבִרִים:

substitute for God? ה I mA !rael on evaH" ,mehl ot bias dqesol tuð פו וַיִּאמֶר אֲלַהֶם יוֹמֶך אַל־הִירָאוּ כָּי הֲתָחַת אֱלֹהִים אָנִי:

present result—the survival of many people. intended it for good, so as to bring about the ចាំរុភ ក្រុង ស្រុកក្រុង កុរុងគ្រា ជារុកក្នុង កុរុង ជារុក្សជា ជារុំរង្គរ ១០ Besides, although you intended me harm, God

Thus he reassured them, speaking kindly to them. dependents." (dependents NJPS "children," trad. "little ones." See the Dictionary under aph.)

Egypt. Joseph lived one hundred and ten years.

generation of Ephraim; the children of Machir son

אֹבֹּלְ-כּבָּׁב וֹע לְעֹאֹנְגֹם מַלְ-כֵּוֹ עֹנֹא חִעֹּי אַבָּל עֹאֹנְגִם אַחָּנ בֹּמַבָּ

- بَرَمَرُهَكِّرِب هُشِّرًد كَاثِنٍ هَجَرْبُوٰت هُند-بَشَيْت خِهُنَاءُند-كِأَجُد مَهُن هُفَرَا بَيَنَائِه

גמעל לנו אַת כַּלְ-הַנַלְּהַ אַמָּר נָּמַלְנוּ אַעוֹנִ: אולב...נְסַל בּבּבעוּ אַבּעוֹ בַּאָבעוֹי, בַּאָר וַמְסַבְּעוֹי אַפּאַ בּאַ אול אַבּגר מַשְׁבָּבְיבּע אַבּגר בַאַר בַּאַר בַּבְּעַל בַּבּבעוּ בַּאָר בַּאָר בַּאַר בַּבְּעָל בַּבְּבעוּ בַּאָר בַּבְּעָל בַּבְּבעוּ בַּאָר בַּאָר בַּאָר בַּאָר בַּאָר בַּאָר בַּבּע מַשְׁבָּי בַּאָר בַאָּר בַּאָר בַּבָּא בַּאָר בַאָּבְּאָר בַאָּא בַּאָר בַּאָבָּא בַּארבָּא בַּאָב בַּאָבָּא בַּאָבָּא בַא

Before his message to Joseph, "Before his mossage to Joseph, "Before his

אַעַרָי קבְרָוֹ אָת־אָבִייו:

teturned to spiring his fight is the termination of the strict purying his tether, Joseph returned to

וֹמְעִּיׁ תַּאׁ לָא לְפַּׁתַּמְ מְּדִׁבֵּי, אֶבְיָנִי אָבָיִנְ וּיָּבְּלֵבִ יִנְסַבְּ בִּנַבְּלֶם אָלָיִנ: ταξέλ μα γου το Joseph', (Forgive, I urge you, Τη αυ shall you say to Joseph, Forgive, I urge you, γ

הַזָּה לְהַהַלָּת עַם־רָב:

וֹגְעַבֶּלֶם: Tuoy natial sustain you and your בא קיקיל אָל־יִלאָר אָנֹכֶי אֲכַלְכָּל אֶתְכָם וְאֶת־עַפְּכֶם וִינְתַחַ אוֹתַם

in bentakat blodsetod s'nd father's household remained in

of Manasseh were likewise born upon Joseph's מַלַ-בִּוֹבֶבֶּי יִנְמָנֵּ: ا كا يزجه بالما كا كا معود أذبه برقاء كا الأجه بالماء كا الأجه برقاء كه كا المحملة كا المحملة كا المحملة كا المحملة كا المحملة كا المحملة كالمحملة كالمحمل

- בן פֿרָת עַלִּי־עַיְן בַּנוֹת צַעָּדָה עָלִי־עַיִן בַּנוֹת צַעָּדָה עָלִי־עַיִן בַּנוֹת צַעָּדָה עָלִי־עַוּר: 22 Joseph is a wild ass,A wild ass by a spring—Wild colts on a hillside. (Joseph is a wild ass, / A wild ass by a spring / —Wild colts on a hillside Others "Joseph is a fruitful bough, / A fruitful bough by a spring, / Its branches run over a
 - :בעלי חצים: 23 Archers bitterly assailed him;They shot at him and harried him.
- עם משם מידי אָבֶיר יַעָלְב מְשָׁם 24 Yet his bow stayed taut, And his arms (his arms Heb, "the arms of his hands,") were made firmBy the hands of the Mighty One of Jacob-There, the Shepherd, the Rock of Israel—
- בקרת שמים מעל ברכת מאל אביר וועובן ואת שהי ויברבן ברכת dy מאל אביר מאל אביר 25 The God of your father's [house], who helps vou. And Shaddai who blesses you With blessings of תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם: heaven above, Blessings of the deep that couches below, Blessings of the breast and womb.
- ברכת אביר גברו על־ברכת הולי עד־תאות גבעת עולם תהיין 26 The blessings of your fatherSurpass the blessings of my ancestors. To the utmost bounds of the לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו: eternal hills. (The blessings of your father ... hills Meaning of Heb. uncertain.) May they rest on the head of Joseph,On the brow of the elect of his
 - 27 Benjamin is a ravenous wolf;In the morning he consumes the foe, (foe Meaning of Heb. 'ad uncertain; others "booty.") And in the evening he divides the spoil."

brothers.

- 28 All these were the tribes of Israel, twelve in number, and this is what their father said to them ניברך אותם איש אשר כברכתו ברך אתם: as he bade them farewell, addressing to each a parting word appropriate to him.
- 29 Then he instructed them, saying to them, "I am about to be gathered to my kin. Bury me with my אַל־הַמַערַה אַשַר בַּשַּׁדָה עַפַּרָוֹן הַחַתִּי: ancestors (ancestors Heb. 'avothai; trad. "fathers." See the Dictionary under "predecessors.") in the cave which is in the field of Ephron the Hittite,
- the cave which is in the field of Machpelah. 30 בַּמְעָרָה אֲשֶּׁר בִּשֹׁדָה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׂר עָל־פְנֵי־מַמְרָא בָּאֶרֶץ כִּנְעַן facing Mamre, in the land of Canaan, the field אַשַוּר קנָה אַברַהָם אַת־הַשַּׁלָה מאַת עפרון הַחַתִּי לַאַחוַת־קבר: that Abraham bought from Ephron the Hittite for a burial site-
- אַתיאָבְרָהַם וְאָת שׁׁהָה קברָּוּ אָת־יְצִחֹק וְאָת שׁׁהָה קברָּוּ אָת־יְצִחֹק וְאָת ' there Abraham and his wife Sarah were buried; there Isaac and his wife Rebekah were buried; and רבקה אשתו ושמה קברתי את־לאה: there I buried Leah-
 - :מקנה הַשְּׁרָה אֲשֶׁר־בְּוֹ מֵאָת בְּנֵי־חַת: 32 the field and the cave in it, bought from the Hittites."

ויַאַסף אַל־עמיו:

33 When Jacob finished his instructions to his sons, he drew his feet into the bed and, breathing his last, he was gathered to his kin. (kin As in Gen. 17.14: 25.8, 17: 35.29: 49.29: Num. 20.24: 31.2: cf. Lev. 21.1-3. NJPS "people," a trad. yet inconsistent rendering. See the Dictionary under "predecessors.")

50

- וישק־לו: וישק־לו וישק־לו וישק־לו: I Joseph flung himself upon his father's face and wept over him and kissed him.
- 2 וַיָּצַוֹ יוֹסַף אַת־עַבְדִיוֹ אַת־הַרְפָּאִים לַחֲנָט אַת־אָבִיו וַיַחַנָטוּ הַרפָאִים :את־ישׂראל
- Then Joseph ordered the physicians in his service to embalm his father, and the physicians embalmed
 - 3 ויַמַלְאוּ־לוֹ אַרָבַעִים יוֹם כִּי כַן יִמַלְאוּ יָמֵי הַחַנָטִים וַיַבַכּוּ אֹתוֹ מצרים שבעים יום:
- It required forty days, for such is the full period of embalming. The Egyptians bewailed him seventy days;
- וַיַעברוֹ יִמֵי בַכִּיתוֹ וַיִּדָבַר יוֹסֶף אֵל־בֵּית פַּרְעָה לֵאמֵר אִם־נַא מַצַאתי חַן בעיניכם הַברו־נא באַזני פרעה לַאמר:
- and when the wailing period was over, Joseph spoke to Pharaoh's court, saying, "Do me this favor, and lay this appeal before Pharaoh:
- אַבֿי השביעני לַאמר הנָה אַנֹכִי מֵת בַּקבַרִי אֲשֵׂר כַּרִיתִי לִי בַּאַרֵץ :כַּנַען שַׂמַה תַקבַרָנִי וִעַתָּה אֲעֵלֶה־נַא וִאַקבַרָה אֲת־אַבִי וִאְשוֹּבַה:
- 'My father made me swear, saying, "I am about to die. Be sure to bury me in the grave which I made ready for myself in the land of Canaan." Now, therefore, let me go up and bury my father; then I shall return."
- :וַיָּאמֶר פַּרְעָה עֲלֶה וּקבְר אֶת־אָבִיךָ כַּאֲעֶׂר הִעּוֹבִּיעֶךָ:
- And Pharaoh said, "Go up and bury your father, as he made you promise on oath."
- 7 וַיַעל יוֹסף לַקבּר אַת־אַבִיו וַיַעלוּ אַתוֹ כַּל־עַבַדַי פַּרַעה זָקנַי בַיתוֹ
- So Joseph went up to bury his father; and with him went up all the officials of Pharaoh, the senior members of his court, and all of Egypt's dignitaries,
- וכל בֵית יוֹלֶף וַאֲחָיו וּבִית אָבִיו רָּק טַפַּבּ וַצֵאנָם וּבַקרָם עוָבוּ בַּאַרֵץ
- together with all of Joseph's household, his brothers, and his father's household; only their children, their flocks, and their herds were left in the region of Goshen.
- 9 וַיָּעֶל עָמוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פַּרָשִים וַיִּהַי הַמַחֵנָה כָבֵד מַאָד:
- Chariots, too, and horsemen went up with him; it was a very large troop.
- 10 וַיָּבֹאוּ עָד־גַּרֵן הָאָטָד אֲשֵרֹ בִעְבֵר הַיַּרְדֵּן וַיְּסִפְּדוּ־שִׁם מִסְפַּד נָדָוֹל וָכָבֶד מַאָד וַיָּעשׁ לִאָבֵיו אֲבֵל שֹבַעֶת יָמִים:
- When they came to Goren (Goren Or "the threshing floor of.") ha-Atad, which is beyond the Jordan, they held there a very great and solemn lamentation; and he observed a mourning period of seven days for his father.